

ЗБОРНИК РЕЗИМЕА
СТРУЧНО-НАУЧНИ СЕМИНАР СА
МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ

ДАНИ ДЕФЕКТОЛОГА СРБИЈЕ
БЕОГРАД, 11-14. ФЕБРУАР 2016.

**ДАНИ ДЕФЕКТОЛОГА СРБИЈЕ
БЕОГРАД, 11-14. ФЕБРУАР 2016.**

Издавач

Друштво дефектолога Србије, Београд

За издавача

Синиша Ранковић

Организатори

Друштво дефектолога Србије
Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и
рехабилитацију

Програмски одбор

проф. др Снежана Николић, председник
проф. др Миле Вуковић
проф. др Нирвана Пиштољевић
проф. др Гордана Николић
доц. др Горан Јованић
доц. др Наташа Драгашевић Мишковић
др Срећко Потих
др Александра Ђурић-Здравковић
др Снежана Илић
мр Златко Буквић

Организациони одбор

Синиша Ранковић, председник
Маријана Тарановић Тодоровић, генерални секретар
Драган Роловић
Марина Видојевић
Милован Марковић
Данијела Костић
др Срећко Потих

Рецензенти

проф. др Миле Вуковић
доц. др Горан Јованић
др Александра Ђурић-Здравковић
др Снежана Илић

Уредник

др Срећко Потих

Технички уредник

Биљана Красић

Припрема и штампа

БИГ штампа

Тираж 450

ISBN 978-86-84765-48-4

АДАПТАЦИЈА УЧЕНИКА ОМЕТЕНИХ У МЕНТАЛНОМ РАЗВОЈУ НА НОВУ ЕДУКАТИВНУ СРЕДИНУ: СТУДИЈЕ СЛУЧАЈА

Александра Ђурић-Здравковић¹, Александра Бокун²,
Мирјана Јапунца-Милисављевић¹, Сања Гагић¹, Салим Горанац²

¹Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Србија

²ОШ „Сава Јовановић Сирогојно“, Земун, Србија

Прилагођеност ученика с ометеношћу у менталном развоју на нову едукативну средину се често посматра и описује, али веома ретко мери. Један од предложених ентитета који указује на квалитет и степен прилагођености је психичка и телесна узнемиреност. Она је операционализована као степен до којег понашање омета функционалне активности. У овом раду биће приказане две студије случаја које описују понашање девојчице и дечака који су из редовне школе наставили школовање у школи која образује и васпитава ученике са ометеношћу у менталном развоју. Циљ рада је да утврди да ли код описаних случајева долази до смањења степена узнемиреног понашања након три месеца проведених у новој едукативној средини.

По доласку у школу на почетку школске године и након три месеца адаптације (почетак децембра 2015. године) примењена је Скала за процену узнемиреног понашања (Agitated Behavior Scale; ABS; Corrigan, 1989). Овај инструмент у укупном скору представља меру узнемиреног понашања у новој средини (без узнемирености, лака узнемиреност, умерена узнемиреност и екстремна узнемиреност), али и појединачне супскеале (лабилност, агресивност, дисинхибиција) могу да дају додатне податке о квалитету прилагођености.

У раду описана је студија случаја дечака Г. који има 14 година и дијагностикован первазивни развојни поремећај. Почетком септембра 2015. године први пут је уписан у ОШ „Сава Јовановић-Сирогојно“ из редовне школе. Тотални скор на Скали за процену узнемиреног понашања у септембру месецу износио је 42 (дисинхибиција – кориговани скор 45,50; агресивност – кориговани скор 31,50; лабилност – кориговани скор 46,67), а почетком децембра 37 (дисинхибиција – кориговани скор 36,75; агресивност – кориговани скор 31,50; лабилност – кориговани скор 46,67). Вредност тоталног скорa у септембру је указивала на присуство екстремне узнемирености. Након три месеца проведених у школи вредност тоталног скорa је пала и готово се приближила граници са умереном узнемиреношћу (од 29 до 35), али је ипак остала у границама екстремне узнемирености. Резултати указују да је дечак показао највећу позитивну промену при понашањима везаним за дисинхибицију, док на осталим супскеалама није било квантитативних промена.

Четрнаестогодишња девојчица М. има дијагнозу лаке интелектуалне ометености и такође је у овој школској години пребачена из основне школе за децу типичног развоја у ОШ „Сава Јовановић-Сирогојно“. Процена узнемиреног понашања

по доласку у ново окружење указала је на присуство узнемирености умереног степена и износила је 33 (дисинхибиција – кориговани скор 31,50; агресивност – кориговани скор 28,00; лабилност – кориговани скор 42,00), а почетком децембра узнемирено понашање није регистровано (скор <22), јер је тотални скор пао на 20 (дисинхибиција – кориговани скор 19,25; агресивност – кориговани скор 17,50; лабилност – кориговани скор 23,33). Резултати указују да је девојчица показала позитивну промену при понашањима везаним за све супске ове овог инструмента током боравка у новој едукативној средини.

Током адаптације ученика на нову средину, тј. школу за ученике ометене у менталном развоју коришћене су бројне интервенције у циљу модификације понашања. У највећем броју случајева примењена је супервизија један-на-један у третманима који су се спроводили у сензорној соби, сланој пећини и третманима ојачавања квалитета сензација Монтесори материјалом.

Кључне речи: *адаптација, узнемиреност, дисинхибиција, агресивност, лабилност, развојни и интелектуални поремећај*